

GRYNOJO PELNINGUMO VERTINIMO METODIKA

Gintarė Labonaitė

Magistrantė

Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto

Apskaitos ir audito katedra

El. paštas: Gintare.Labonaite@gmail.com

Rasa Subačienė

Docentė, socialinių mokslų daktarė

Vilniaus universiteto Ekonomikos fakulteto

Apskaitos ir audito katedra

El. paštas: Rasa.Subaciene@ef.vu.lt

Anotacija. Pelnas yra vienas iš svarbiausių įmonės tikslų, kuris identifikuoja atitinkamos verslo srities efektyvumą bei nusako įmonės veiklos vystymosi perspektyvas. Pelnas vertinamas pelningumo rodikliais, kurie, atsižvelgiant į vertinamos informacijos pobūdį, gali atspindėti įmonės pagrindinės, tipinės, įprastinės ar visos veiklos pelningumą. Grynasis pelningumas parodo visų įmonės veiklos rūšių galutinį rezultatą, todėl vertinant visuminį įmonės veiklos efektyvumą, tikslingiausia būtų remtis grynojo pelningumo rodikliu.

Straipsnyje nagrinėjama grynojo pelningumo rodiklio vertinimo svarba ir pateikiama grynojo pelningumo vertinimo metodika.

Reikšminiai žodžiai: pelnas, pelningumas, grynasis pelningumas.

Įvadas

Nepriklausomai nuo įmonės veiklos, rūšies ar jos dydžio kiekviena jų siekia kuo geresnių rezultatų. Dažniausiai šie rezultatai siejami su pelnu ir jo didinimu. Tačiau pelno absoliutinė išraiška ne visada tinkamai identifikuoja įmonės veiklos rezultatyvumą, todėl tokiam vertinimui naudojami instrumentai, išreiškiami pelningumo rodikliais.

Įmonės veiklos efektyvumo vertinimą, vertinimo procese naudojamus rodiklius nagrinėjo daugelis Lietuvos (Lileikienė, Garšvienė, 2007, Mackevičius, 2008, Šakienė, Puleikienė, 2009) ir užsienio (Deloof, 2003, Abuzar, Eljelly, 2004, Nazir, Afza, 2009, Alipour, 2011, Gill, Biger, Mathur, 2010) autorių, kurių darbuose išskiriama įmonės veiklos efektyvumo vertinimo svarba, prognozuojant ateities perspektyvas ir/ar siekiant išlaikyti rinkos pozicijas. Kertinis veiklos efektyvumo vertinimo rodiklis yra grynasis pelningumas. Šis rodiklis yra svarbus siekiant nustatyti ne tik pelningiausius produktus, paslaugas, tačiau ir priimant racionalius įmonės valdymo sprendimus. Grynasis pelningumas, kaip daugelis kitų vertinamų objektų, yra priklausomas nuo įvairių veiksnių, kuriuos tikslinga išnagrinėti, siekiant kompleksiskai įvertinti visos įmonės veiklos efektyvumą. Apie

veiksnius ir jų analizės metodiką savo darbuose rašė Deloof (2003), Abuzar, Eljelly (2004), Nazir, Afza (2009), Alipour (2011), Gill, Biger, Mathur (2010), Mackevičius, Valkauskas (2010, 2012), Subačienė, Villis (2010), Mackevičius, Subačienė, Senkus (2012), Bobinaite, Juozapavičiene (2011) Subačienė, Senkus (2013).

Grynasis pelningumas identifikuoja ne tik įmonės veiklos efektyvumą, bet ir finansinių šaltinių valdymo efektyvumą. Analizuojant šį rodiklį ir jam įtaką darančius veiksnius, galima nustatyti elementus (veiksnius), kuriuos koreguojant ar keičiant galima pagerinti įmonės veiklą ir tuo pačiu gauti didesnę pelną.

Tyrimo tikslas – sudaryti grynojo pelningumo vertinimo metodiką.

Tyrimo metodai – informacijos rinkimas, lyginimas, grupavimas, sisteminimas, apibendrinimas, piramidinė analizė.

1. Pelningumo sampratos analizė

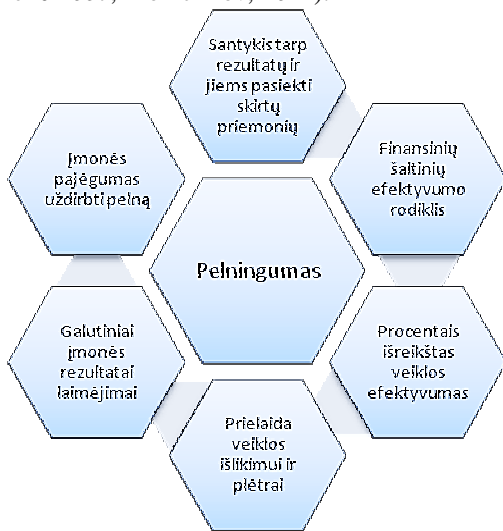
Pelnas rodo įmonės veiklos rezultatą, o pelningumo rodikliai apibūdina įmonės veiklos efektyvumą (Alfimova, 2010, Momchilov, 2012, Jamali, Asadi, 2012).

Lileikienės ir Garšvienės (2007) teigimu, pelningumas – vienas įmonės turto, nuosavo kapitalo, finansinio šaltinių panaudojimo efektyvumo rodiklių. Iš pelningumo rodiklių galima spręsti, kaip efektyviai uždirbamas pelnas, ar tinkamai įmonė priima investicinius ir finansinius sprendimus (Šakienė, Puleikienė 2009, Momchilov 2012, Jamali, Asadi 2012).

Pāvāloaia (2011) nuomone, pelningumas parodo įmonės gebėjimą gauti pelną naudojant gamybos veiksnius ir kapitalą. Taip pat pelningumas yra tam tikra forma išreikštas ekonominis ir finansinis įmonės efektyvumas, pateikiamas, kaip santykis tarp rezultatų ir rezultatams pasiekti naudojamų priemonių. H. Momchilov (2012) teigia, kad pelningumas atspindi įmonės gebėjimą „gaminti“ pelną. Įmonės pelningumas yra svarbus rinkos ekonomikai, kaip vienas iš ekonomikos vystymosi pagrindų. Costea (2012) pelningumą įvardija, kaip sisteminį apibrėžimą, kuris pabrėžia įmonės pajėgumą uždirbti pelną. Įmonės pelningumas, pasak autorės, yra būtina sąlyga išlikimui ir plėtrai, jis parodo finansų ir žaliavų naudojimo, išteklių, investuotų į bendrą įmonės veiklą, efektyvumą. O pelningumo analizė yra svarbi siekiant įvertinti finansinį įmonių patikumumą. Manjulakshmi (2013) nuomone, veiksminga įvairių komponentų kontrolė turi tiesioginį arba netiesioginį poveikį pelningumui, todėl koreguojant komponentus, galima didinti įmonės pelningumą. Khan (2012) teigia, kad pelningumas – tai finansiniai rodikliai, kurie yra naudojami siekiant įvertinti verslo gebėjimą generuoti pajamas, palyginti su sąnaudomis, patirtas per tam tikrą laiką. Pagal Mackevičių ir Poškaite (1998), pelningumo rodikliai geriausiai apibendrina galutinius laimėjimus ir pagal šiuos rodiklius sprendžiama, kokią realią naudą gaus akcininkai ir investuotojai, rizikuodami investuoti savo kapitalą. Apibendrintas pelningumo sąvokos sisteminis vertinimas pateiktas 1 paveiksle.

Budrikienės ir Paliulytės (2012) teigimu, nuolat ir nuosekliai tiriant pelningumo rodiklius bei jų pokyčius, galima priimti teisingus sprendimus ir sukurti verslo strategijas, kurios padėtų įmonėms pasiekti gerų veiklos rezultatų ir garantuoti veiklos tęstinumą. Bivainio ir Vilkaitės (2010) nuomone, pelningumas

paprastai priklauso nuo daugybės veiksnių (pardavimų, produkto vystymosi ciklo, verslo šakos ir kt.), todėl vienareikšmiš jo nustatymas kelia daug abejonių. Manytina, jog atliekant įmonės ar jos prekių ir paslaugų pelningumo analizę, didelis dėmesys turi būti skiriamas veiksnių įtakos nagrinėjimui. Lyginant įmonės turimus duomenis su analogiškais tos pačios šakos rodikliais, ta pačia veikla užsiimančių įmonių duomenimis, įvertinant ekonominę situaciją, galima nuspręsti, kokie veiksniai daro įtaką vienokiam ar kitokiam įmonės pelningumo lygiui (Lileikienė, Garšvienė 2007, Momchilov, 2012).

1 pav. Pelningumo sąvokos sisteminis vertinimas

(Sudaryta autorių pagal Mackevičius, Poškaitė 1998, Šakienė, Puleikienė 2009, Momchilov 2012, Jamali, Asadi 2012)

Apžvelgus Lietuvos ir užsienio autorių nuomones, galima pastebėti, kad visi autoriai pabrėžia, kad pelningumas parodo įmonės veiklos efektyvumą bei išskiria šio rodiklio svarbą, kaip sąlygą įmonės plėtrai ir darniam vystymuisi.

2. Grynojo pelningumo rodiklio vertinimas

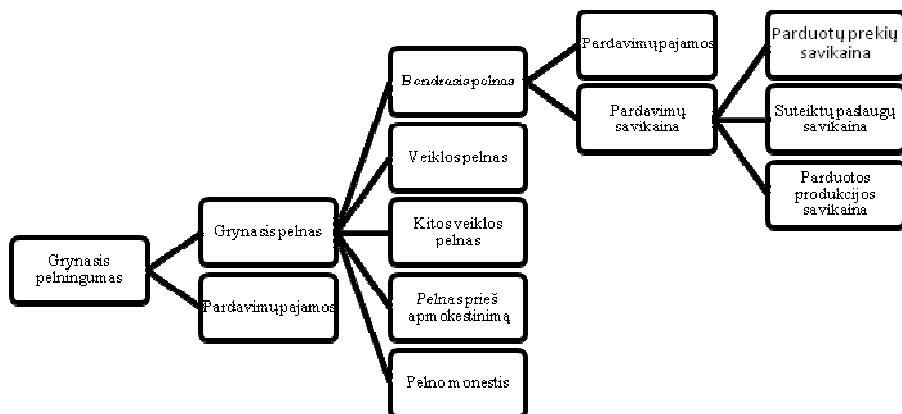
Grynojo pelningumo rodiklis parodo tikrąjį pardavimo pelningumą įvertinus visas pajamas ir sąnaudas, t.y. kiek grynojo pelno tenka vienam pardavimo litui arba kuri vieno pardavimų lito dalis yra grynasis pelnas – visos įmonės veiklos galutinis rezultatas (Alfimova, 2010, Bobinaitė, Juozapavičienė, 2011, Mackevičius, Molienė, Poškaitė, 2008). Didesnė rodiklio reikšmė rodo aukštesnį įmonės pelningumą (Šakienė, Puleikienė, 2009, Alfimova, 2010).

Grynojo pelningumo rodiklis apskaičiuojamas, kaip grynojo pelno ir pardavimo pajamų santykis. Tačiau šios formulės vardiklyje pateikiant visas įmonės pajamas, įvertinamas įmonės visų veiklos rūšių – pagrindinės, investicinės, finansinės – rezultatas. Įmonės visa veikla laikoma nepatenkinama, jeigu šis rodiklis yra mažesnis nei 5 proc. Išsivysčiusios rinkos sąlygomis grynojo

pelningumo rodiklis svyruoja nuo 10 proc. iki 25 proc. (Bobinaite, Juozapavičiene, 2011).

Kiekvienas rodiklis atspindi tam tikrą įmonės veiklos aspektą, tačiau rodikliai nėra visiškai nepriklausomi vieni nuo kitų, nes vieno rodiklio dydžio pasikeitimas gali daryti įtaką kito rodiklio dydžio pasikeitimą. Rodiklių tarpusavio ryšio įvertinimui yra taikoma Du Ponto (Buškevičūtė, Mačerniskienė 1999, Mackevičius, Poškaitė, 1998, Wilson, McHugh, 1993) analizės sistema, kurios piramidės analizės esminis principas yra tas, jog rodikliai yra išskaidomi į daugiklius, kurie vėliau skaidomi į santykinius rodiklius arba absoliučius rodiklių elementus. Skiriasi tik pasirenkami išskaidyti rodikliai.

Vertinant grynąjį pelningumą, taip pat yra siūlom taikyti piramidinės analizės principą, kuris pateiktas 2 paveiksle.

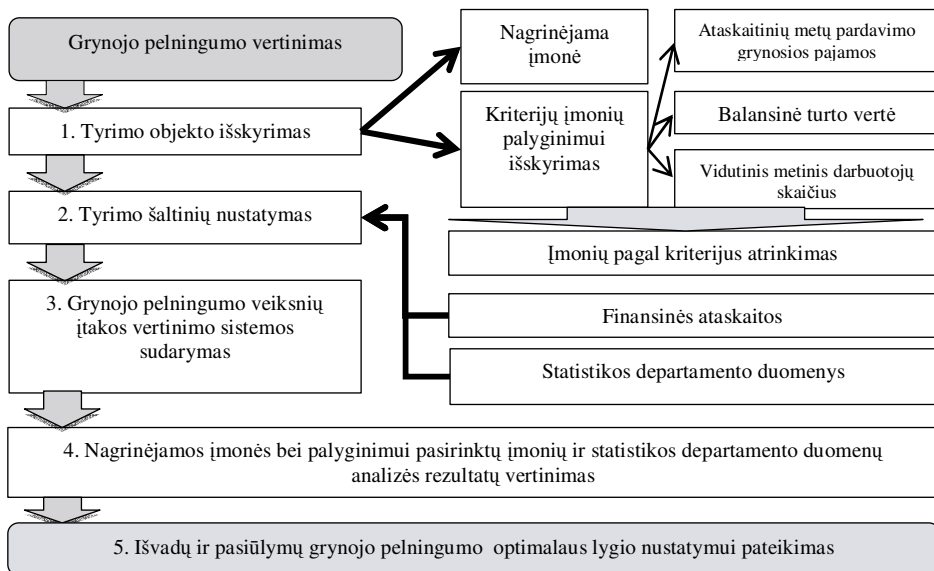

2 pav. Grynojo pelningumo piramidinė analizės sistema, grynojo pelno aspektu

(Sudaryta autorių pagal Alfimova 2010, Bobinaite, Juozapavičiene 2011, Subačienė, Senkus 2013)

Pateikta grynojo pelningumo analizės sistema detalizuoja ir vertina grynajam pelnui įtaką darančius veiksniai. Nors tokia sistema atskleidžia grynajam pelningumui įtaką darančius veiksniai grynojo pelno formavimo aspektu, tačiau šis aspektas yra pakankamai vienpusiškas. Be to, vertinant įmonės grynąjį pelningumą, tikslinga būtų jos atliekamos analizės rezultatus palyginti su įmonių, atitinkančių panašius kriterijus, ar šakos lygio atitinkamais duomenimis. Įvertinus grynojo pelningumo vertinimo reikšmingumą bei kitų autorių pateikiamas formas, siūloma grynojo pelningumo vertinimo metodika, pateikta 3 paveiksle. Ši metodika apima visus tyrimo proceso etapus: nuo įmonių palyginimui pasirinkimo, tyrimo šaltinių, veiksnių įtakos grynajam pelningumui piramidinės analizės sistemos taikymo, atliktos analizės rezultatų vertinimo, atsižvelgiant į pasirinktų įmonių bei statistikos departamento duomenis, ir išvadų bei pasiūlymų pateikimo. Įmonių palyginimo pasirinkimui siūloma remtis pagrindiniais kriterijais, nusakančiais įmones, tai ataskaitinių metų grynosios pajamos, turto balansinė vertė, vidutinis metinis darbuotojų skaičius. Nors grynasis pelningumo rodiklis yra santykinis

dydis, kuris leidžia vertinti skirtingų įmonių grynąjį pelningumą, tačiau analizės procese, lyginant panašias įmones, išryškėtų jų vystymosi tendencijos.

3 pav. Grynojo pelningumo vertinimo metodika

(Sudaryta autorių)

Trečiame grynojo pelningumo vertinimo metodikos etape siūloma taikyti piramidinės analizės principą, įtraukiant pagrindinius įmonės veiklos efektyvumą nusakančius veiksnius (rodiklius), kurių ryšys galėtų būti išreikštas tokia seka:

$$\text{Grynasis pelningumas} = (\text{Grynasis turto pelningumas}) / (\text{Grynasis nuosavo kapitalo pelningumas}) / (\text{Turto apyvartumas}) * (\text{Trumpalaikio turto pelningumas}) * (\text{Manevringumo rodiklis})$$

Grynojo pelningumo veiksnų įtakos vertinimo sistemos sudarytos, remiantis piramidinės analizės principais, pirmojo lygio veiksniai (rodikliai) pateikti 1 lentelėje.

Antrojo – penktojo lygio veiksniai siūlomoje grynojo pelningumo veiksnų įtakos vertinimo sistemoje atitinka finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius, todėl atskirai nebus šiame straipsnyje pateikiami ir nagrinėjami.

Didelis dėmesys, analizuojant grynajam pelningumui įtaką darančius veiksnius, skiriamas sąnaudoms, pajamoms, įvairių veiklos rūšių rezultatui. Todėl atliekant grynojo pelningumo analizę, turi būti įvertintos šios dimensijos, jų pokyčiai ir struktūra bei gaunamo grynojo pelno vertė. Tokio aspekto analizė nusako pagrindinės, kitos ar finansinės ir investicinės veiklos rezultato formavimosi tendencijas.

Turtas ir jo naudojimo efektyvumas taip pat turi didelę įtaką grynajam pelningumui. Įvertinus turto grynąjį pelningumą, jo apyvartumą, išanalizavus turto

sudėti, pokyčių tendencijas, galima daryti prognozes ir priimamų sprendimų įtaką grynojo pelningumo rodikliui.

1 lentelė. Grynojo pelningumo piramidinės sistemos pirmojo lygio veiksniai

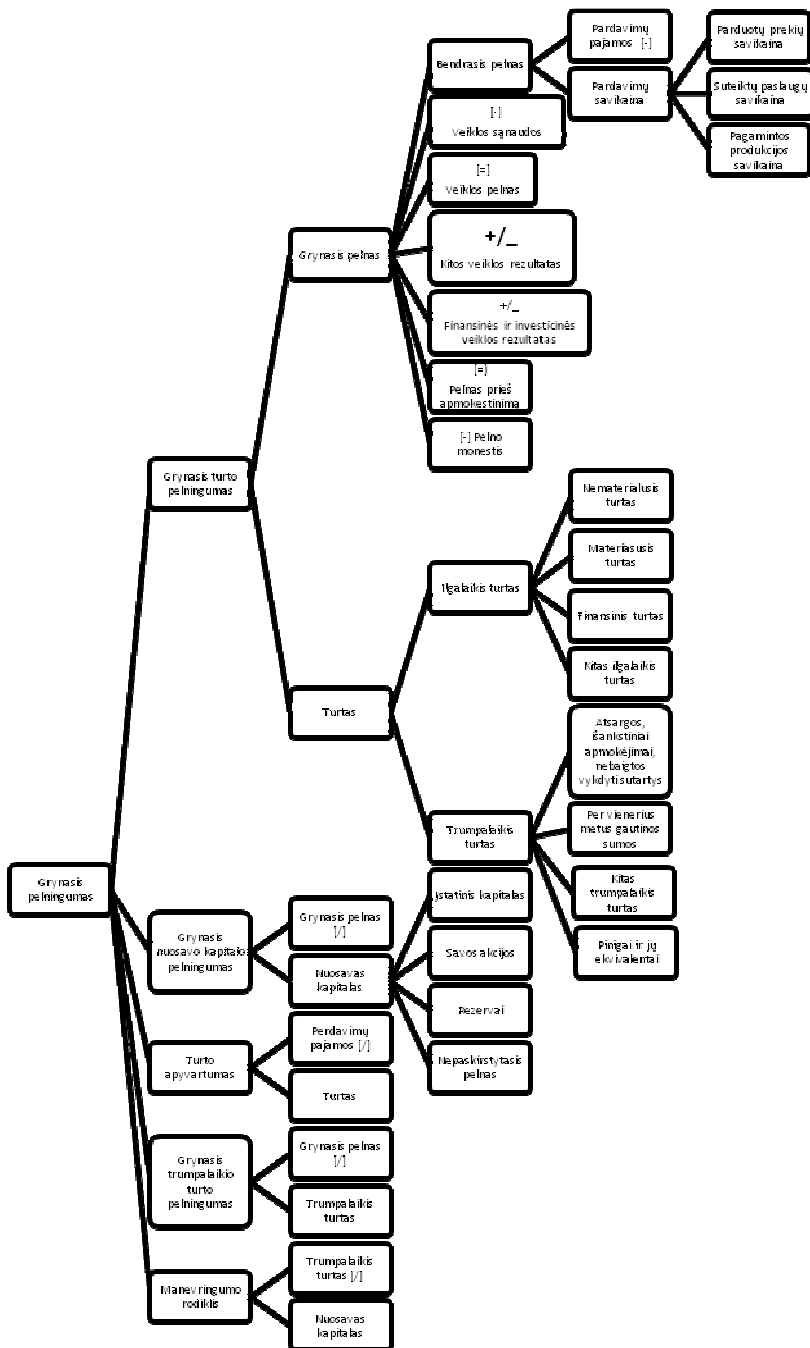
Veiksnių (rodiklio) pavadinimas	Veiksnių (rodiklio) apskaičiavimo formulė	Veiksnių (rodiklio) apibūdinimas
Grynasis turto pelningumas	$\frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Turtas}}$	Parodo, kaip įmonės vadovai sugeba panaudoti turtą ir gauti pelną, t.y. atspindi viso įmonės turimo turto panaudojimo efektyvumą.
Grynasis nuosavo kapitalo pelningumas	$\frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$	Parodo grynąjį pelną, tenkantį vienam nuosavo kapitalo litui.
Turto apyvartumas	$\frac{\text{Pardavimų pajamos}}{\text{Turtas}}$	Parodo, kaip efektyviai įmonė panaudoja turimą turtą pardavimo procesui garantuoti, t.y. kiek vienas turto litas sukuria pardavimo pajamų.
Trumpalaikio turto pelningumas	$\frac{\text{Grynasis pelnas}}{\text{Trumpalaikis turtas}}$	Parodo, kiek grynojo pelno tenka vienam trumpalaikio turto piniginiui vienetui.
Manevringumo rodiklis	$\frac{\text{Trumpalaikis turtas}}{\text{Nuosavas kapitalas}}$	Parodo, kokią nuosavo kapitalo dalį sudaro trumpalaikis turtas. Padeda nustatyti, koku mastu įmonė yra finansiškai nepriklausoma.

Šaltinis. sudaryta remiantis Mackevičius, Poškaitė 1998, Mackevičius 2008, Šakienė, Puleikienė 2009.

Reikšmingas vertinimo aspektu yra ir nuosavo kapitalo komponentas. Nagrinėjant grynąjį pelningumą tikslinga įvertinti ir nuosavo kapitalo rūšis bei tiek viso, tiek nuosavo kapitalo struktūrinių dalių dydžius bei pokyčius. Nuosavo kapitalo pelningumas ar manevringumo rodiklis parodo, kaip efektyviai naudojamas įmonės nuosavas kapitalas. Netikslingai naudojamas nuosavas kapitalas, mažina pelningumą, didina sąnaudas ir tokiu būdu mažina grynojo pelningumo vertę. Todėl nuosavo kapitalo vertinimas padeda nustatyti nuosavo kapitalo teikiamą naudą ir, atsižvelgiant į analizės rezultatus, priimti tinkamus įmonės veiklos valdymo sprendimus.

Išvados

Pelno ir pelningumo vertinimas yra svarbus įmonės veiklos efektyvumo vertinimo aspektas. Nors skirtingi autoriai atskleidžia skirtingus pelningumo sąvokos aspektus, tačiau bendrai pelningumą galima būtų vertinti, kaip rezultato ir jam pasiekti panaudotų priemonių santykį.

4 pav. Grynojo pelningumo veiksmų įtakos vertinimo sistema (Sudaryta autorių)

Grynasis pelningumas atspindi galutinį įmonės veiklos rezultatą, įvertinus įmonės pardavimo pajamas ir sąnaudas. Šis rodiklis gali būti skaičiuojamas, atsižvelgiant ne tik į pardavimo, bet ir į visas įmonės pajamas. Tačiau įprastai grynojo pelningumo rodiklis apskaičiuojamas kaip grynojo pelno ir pardavimo pajamų santykis.

Įvertinus grynojo pelningumo, kaip pagrindinio rodiklio, atspindinčio visos įmonės veiklos efektyvumą, siūloma grynojo pelningumo vertinimo metodika apima įmonių palyginimui pasirinkimo, tyrimo šaltinių, grynajam pelningumui veiksnių įtakos vertinimo sistemos taikymo, atliktos analizės rezultatų vertinimo, atsižvelgiant į pasirinktų įmonių bei statistikos departamento duomenis, ir išvadų bei pasiūlymų pateikimo etapus. Veiksnių įtakos grynajam pelningumui piramidinės analizės sistemos parinkti rodikliai atspindi turto, nuosavo kapitalo naudojimo efektyvumo vertinimo, manevringumo rodiklių vertinimo aspektus.

Literatūra

- Abuzar, M.; Eljelly, A., (2004). Liquidity – profitability tradeoff: An empirical investigation in an emerging market // *International Journal of Commerce and Management*, Vol. 14 Iss: 2, p.48 – 61.
- Alfimova, N. (2010). UAB „Rytas“ veiklos ekonominė analizė ir veiklos tobulinimo galimybės // *Akademiniio jaunimo siekiai: ekonomikos, vadybos ir technologijų užvalgos*. Šiauliai.
- Alipour, M. (2011). Working Capital Management and Corporate Profitability: Evidence from Iran // *World Applied Sciences Journal* 12 (7): 1093-1099.
- Deloof, M. (2003). Does working capital management affect profitability of Belgian firms?. *Journal of business finance accounting* 2003, 30 (3) and (4).
- Bivainis, J.; Vilkaitė, N. (2010). Vartotojų lojalumo nustatymo metodinio potencialo analizė // *Verslas: Teorija ir praktika* 11(1): 49–60 p.
- Bobinaite, V.; Juozapavičienė, A. (2011). Elektros energiją ir hidroelektrinėse gaminančių įmonių veiklos efektyvumo vertinimas // *Verslas: teorija ir praktika* 2011, 12 (2), 193 - 202 p.
- Budrikenė, R.; Paliulytė, I. (2012). Bankroto prognozavimo modelių pritaikomumas skirtingo mokumo ir pelningumo įmonėms // *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*. Nr. 2 (26), 90–103 p.
- Buškevičiūtė, E.; Mačerinskienė, I. (1999). Finansų analizė. Kaunas, Technologija.
- Costea, S. C. (2012). Profitability and efficiency in agriculture rentabilitate și eficiență în agricultură // *Lucrări științifice, seria I, VOL. XIV* (1).
- Gill, A.; Biger, N.; Mathur, N. (2010) The Relationship Between Working Capital Management And Profitability: Evidence From The United States // *Business and Economics Journal*, Volume 2010: BEJ-10.
- Jamali, A. H.; Asadi, A. (2012). Management efficiency and profitability in Indian automobile industry: from theory to practice // *Indian Journal of Science and Technology* Vol. 5 No. 5.
- Khan, H. (2012). Analysis of liquidity, profitability and working capital management – an empirical study on bse listed companies // *International journal of research in commerce & management* volume No: 3.
- Lileikienė, A.; Garšvienė, L. (2007). Lizingo bendrovės teikiamų paslaugų pelningumo įvertinimas // *Vadyba: mokslo tiriamieji darbai*, 2007 Nr. 1 (10). 40 - 46 p.
- Mackevičius, J. (2008). Įmonių veiklos analizė – informacijos rinkimo, tyrimo ir vertinimo sistema // *Informacijos mokslai*, Nr. 46, 46-56 p.

- Mackevičius, J.; Moliënė, O.; Poškaitė, D. (2008). Nuosavo kapitalo kompleksinės analizės metodika // *Verslas: teorija ir praktika* 2008, 8t., Nr. 2 73-81 p.
- Mackevičius, J.; Poškaitė, D. (1998). *Finansinė analizė*. Vilnius: Katalikų pasaulis. 631 p.
- Mackevičius, J.; Subačienė, R.; Senkus, K. (2012). Complex Profitability Analysis of Fixed Tangible Assets. // *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. ЕКОНОМІКА* 141, 17–20.
- Mackevičius, J.; Valkauskas, R. (2010). Integruota įmonės finansinės būklės ir veiklos rezultatų analizės metodika // *Verslas: Teorija ir praktika*. Nr.11(3), 213 - 221 p.
- Mackevičius, J.; Valkauskas, R. (2012). Atsargų kompleksinės analizės metodika. // *Apskaitos ir finansų mokslas ir studijos: problemos ir perspektyvos mokslo žurnalas*, Nr. 1 (8) 148 - 154 p.
- Manjulakshmi, A. S. (2013). A comparative study of profitability of two companies – a case stud // *International journal of research in commerce & management volume No: 4*.
- Momchilov, H. (2012). Analysis of profit and profitability of the company (the example of the "BISER OLIVA", Stara Zagora) // *Trakia Journal of Sciences*, Vol. 10, No 4, p 53-56.
- Nazir, M. S.; Afza, T. (2009) Impact of Aggressive Working Capital Management Policy on Firms' Profitability // *The IUP Journal of Applied Finance*, Vol. 15, No. 8, 2009 19 - 30 p.
- Pāvāloia, W. (2011). The analysis of profitability in the iron and steel industry // *Economy transdisciplinarity cognition: Vol. XIV, Issue 1/2011* 215-230 p.
- Subačienė, R.; Senkus, K. (2013) Net profitability analysis of travel organizers and travel agencies // *Ekonomika* Vol.92(I), 156-163p.
- Subačienė, R.; Villis, L. (2010). System of Analysis of Total Liabilities to Total Assets Ratio // *Economics*, Vol. 89 (2) – P. 120-129.
- Šakienė, H.; Puleikienė, K. (2009). Finansinių santykių rodiklių taikymas LR akcinių bendrovių finansinės – ūkinės veiklos analizėje // *Vadyba: mokslo tiriamieji darbai*, Vol. 14, No. 2. 33 - 40 p.
- Wilson, R.M.S.; McHugh, G. (1993). *Financial analysis*. – London: Cassell educ. Ltd.

METHODOLOGY FOR NET PROFITABILITY ANALYSIS

Gintarė Labonaitė, Rasa Subačienė

Summary

Every company, regardless of the type or size of business is aiming to achieve the best results. These results are usually related to the profit and the ways to improve it. However, profit line in absolute terms is not sufficient enough as an indicator of the company's performance. Therefore, instruments expressed in profitability ratios are used. While different authors reveal various aspects of the concept of profitability, overall profitability ratios could be assessed as the evaluation of activities' results and the relationship of the means used to achieve it.

Net profitability ratio is one of the main cornerstones in the process of company's performance evaluation. It provides information on the efficiency of company's main, other, financial and investment activities - the final result. In addition, the ratio helps to evaluate efficiency of financial resources management. The analysis of net profitability ratio and factors influencing it may help to determine which element could be adjusted or changed in order to improve the company's performance and to gain higher profits.

The article investigates evaluation of net profitability, provides methodology for net profitability analysis, based on the summary of the various authors researches of pyramid systems on influence of various factors to the subject ratios. Methodology of net profitability analysis includes such stages as selection of companies for comparison of information, assessing information sources, application of pyramid analysis system, evaluation of results based on selected company's data and data of Department of Statistics, conclusions and suggestions. Chosen ratios of pyramid analysis, which reveal factors affecting the net profitability, reflects aspects of evaluation of efficiency of the assets, equity and current assets to equity ratio. Information collecting, comparison, grouping, systematization, generalization and pyramid analysis methods were used in the research.